

115 LAT
1907—2022

Stowarzyszenie
Księgowych
w Polsce

Przyszłość zawodu księgowego w Polsce

Webinarium Ministerstwa Finansów
9 maja 2022 r.

Aneta Lech - Przewodnicząca Komisji
Rachunkowych przy SKwP

AGENDA

Stowarzyszenie
Księgowych
w Polsce

Czy zawód księgowego powinien być regulowany, a jeżeli tak – to w jakim zakresie?

Czy wszyscy powinni podlegać regulacji, czy też powinna być dobrowolna?

Czy można wskazać wybrane czynności, które powinny podlegać regulacji?

Jakie są konsekwencje obecnej sytuacji, a jakie mogą być korzyści i zagrożenia wynikające z ewentualnego uregulowania zawodu?

Obecna sytuacja – stan po deregulacji

Szanse i zagrożenia regulacji/profesjonalizacji/zdefiniowania zawodu

Wnioski i wstępne propozycje

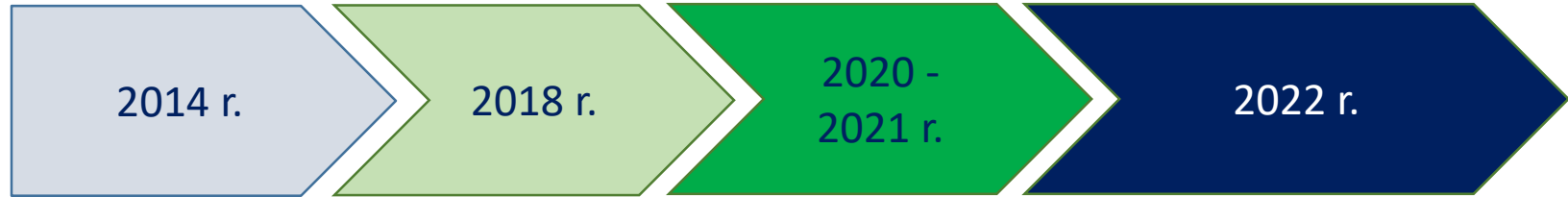
Stan po deregulacji

Deregulacja
usługowego
prowadzenia ksiąg
rachunkowych

Ankieta MF i
ocena
deregulacji

Ankiety SKwP
skierowane do biur
rachunkowych i
przedsiębiorców

Prekonsultacje MF dotyczące
przyszłości zawodu księgowego

Wnioski

Zawód
księgowego
nigdy nie był
zawodem
regulowanym

Deregulacja
nie spełniła
zamierzonych
efektów i
doprowadziła
do obniżenia
jakości usług

Księgowym może
być każdy,
choć
księgowość to
wiedza
specjalistyczn
a

Księgowość
jako
podstawowe
źródło
informacji o
jednostce

Oczekiwania
interesariuszy
informacji
księgowej a
granice
kompetencji.
Odpowiedzialno
ść księgowego

Założenia deregulacji z 2014r.

Przesłanki ograniczenia dostępu do zawodu.

Kryteria przemawiające za uregulowaniem określonych zawodów:

- bezpieczeństwo odbiorców usług zawodów związanych z funkcją publiczną,
- fakt, iż zawód ma charakter zawodu zaufania publicznego,
- ochrona życia i zdrowia usługobiorców innych osób,
- bezpieczeństwo publiczne oraz
- **konieczność weryfikacji zdolności posługiwania się specjalistyczną wiedzą**

Opinia o ustawie o zmianie ustaw regulujących wykonywanie niektórych zawodów (druk nr 344) Kancelaria Sejmu

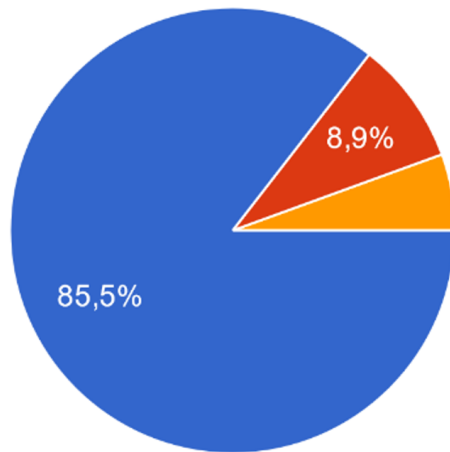
Efekty zderegulowania usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych

Ankieta przeprowadzona w 2018r. przez MF wykazała m.in.:

- **jakość usług świadczonych przez biura rachunkowe obniżyła się** i chociaż na ten fakt mogły mieć wpływ również inne czynniki, nie tylko deregulacja, jest to zjawisko niepokojące, które wymaga podjęcia odpowiednich działań;
- **nie wykształciły się skuteczne mechanizmy rynkowej certyfikacji**, gdyż pojawiające się na rynku certyfikaty, licencje nie są powszechnie rozpoznawalne i nie cieszą się takim zaufaniem jak certyfikat księgowy wydawany przez Ministra Finansów;
- ankietowani wskazywali na **potrzebę aktualizacji wiedzy przez osoby prowadzące biura rachunkowe**, tak aby była ona dostosowana do zmieniających się przepisów prawa;
- nie wszystkie założenia deregulacji udało się osiągnąć.

Badanie ankietowe SKwP biur rachunkowych

Czy działalność biur powinna być uregulowana?

- Tak
- Nie
- Nie mam zdania

Powody regulacji:

- zaniżanie jakości przez osoby nie posiadające wiedzy i kwalifikacji,
- szkodliwa konkurencja niską ceną
- konieczność reprezentacji interesów księgowych

Zwracano uwagę na potrzebę zróżnicowania regulacji (kh, kpir, kadry) oraz na potrzebę jednoznacznego określenia odpowiedzialności biura.

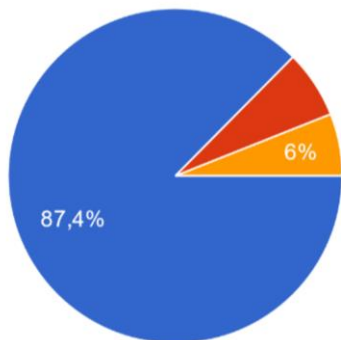
W listopadzie 2020 r. na potrzeby Konferencji zorganizowanej przez SKwP „Biura rachunkowe na zakręcie” została przeprowadzona ankieta wśród właścicieli biur rachunkowych **na temat działań w kierunku regulacji prowadzenia biura rachunkowego**

Ankieta udostępniana była głównie na facebooku wśród grup otwartych i zamkniętych skupiających księgowych i biura rachunkowe oraz na stronach internetowych Stowarzyszenia Księgowych w Polsce.

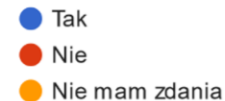
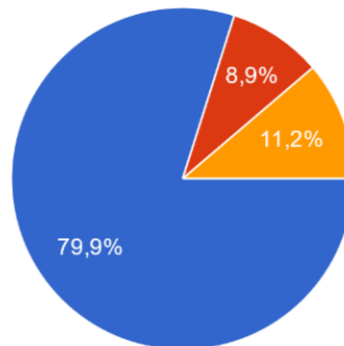
W ankiecie wzięło udział 3200 osób

Badanie ankietowe biur rachunkowych

. Czy biura powinny mieć obowiązek dokształcania się?

. Czy biura powinny mieć własny kodeks etyki?

Badanie ankietowe SKwP przedsiębiorców

Przedsiębiorcy chcą uregulowania zawodu księgowego

Stowarzyszenie Księgowych w Polsce przeprowadziło na przełomie 2021 i 2022 r. badanie ankietowe kierowane do przedsiębiorców w sprawie zdefiniowania zawodu księgowego.

Wpłynęło ponad **1100** odpowiedzi.

5. Jakie ryzyko może powodować brak uregulowania zawodu księgowego, w tym usługowego prowadzenia ksiąg (proszę ocenić w skali od 1 – brak ryzyka, do 5 – bardzo wysokie)

■ 1 ■ 2 ■ 3 ■ 4 ■ 5

powstania zaległości w zobowiązaniach publicznoprawnych

sankcji karnych skarbowych

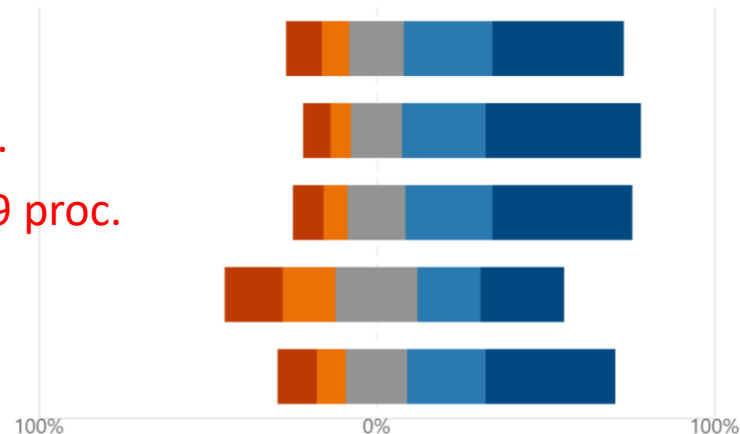
70,6 proc.

podjęcia błędnych decyzji gospodarczych

66,9 proc.

pogorszenie relacji z kontrahentami

brak znajomości zasad etyki zawodowej księgowych

76 proc. respondentów opowiada się za uregulowaniem zawodu księgowego.

73 proc. respondentów jest zdania, że uregulowanie powinno nastąpić w formie aktu prawnego.

Respondenci opowiadają się za uregulowaniem: **usługowego prowadzenia ksiąg (77 proc.), wymagań wobec osób podpisujących sprawozdania finansowe (73 proc.).**

70 proc. respondentów uznało, że **brak uregulowania zawodu księgowego w Polsce zagraża bezpieczeństwu obrotu gospodarczego.**

6. Proszę wskazać, czy zgadza się Pani/Pan z poniższymi stwierdzeniami (w skali 1 – 5, gdzie 1: zupełnie się nie zgadzam, 5 – w pełni się zgadzam)

■ 1 ■ 2 ■ 3 ■ 4 ■ 5

zawód księgowego w Polsce powinien zostać uregulowany

uregulowanie zawodu powinno nastąpić w formie aktu prawnego

uregulowanie powinno dotyczyć osób odpowiedzialnych za podpisywanie sprawozdań...

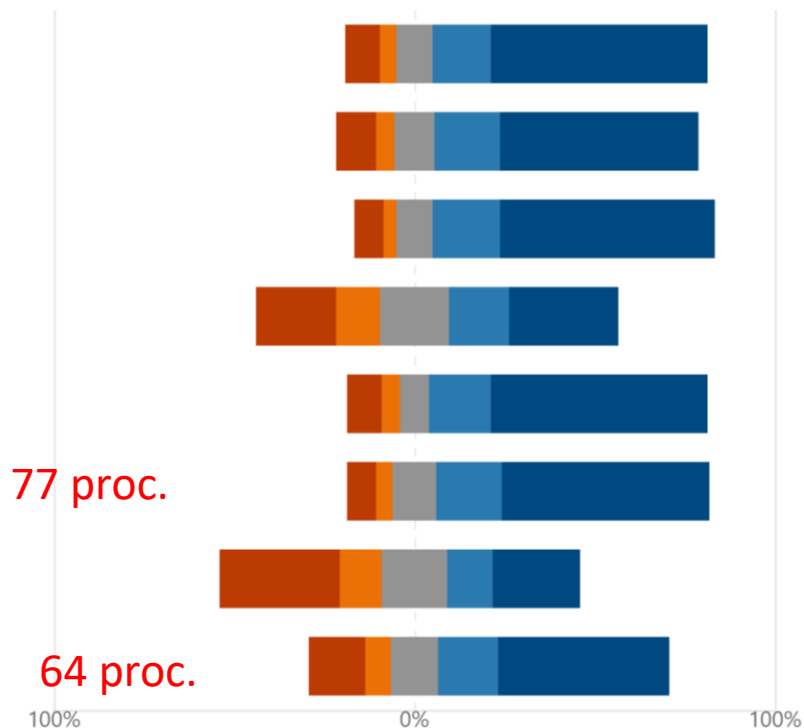
uregulowanie powinno dotyczyć tylko osób podpisujących deklaracje/ewidencje w zakresie...

uregulowanie powinno dotyczyć biur rachunkowych prowadzących księgi rachunkowe i podatkowe

regulacja powinna narzucać księgowym obowiązek aktualizacji wiedzy

uprawnienia do wykonywania zawodu powinny być przyznawane na określony czas z możliwością...

uprawnienia do wykonywania zawodu powinny być nadawane przez uprawnione instytucje, w tym...

77 proc.

64 proc.

Badanie ankietowe SKwP przedsiębiorców

Zdecydowana większość respondentów (85 proc.) jest zadowolona ze współpracy z księgowymi i biurami rachunkowymi.

Wyniki ankiety pokazują również, że **przedsiębiorcy ufają księgowym i obawiają się ich niespodziewanej utraty.**

2. Niezapowiedziane odejście księgowego/zmiana biura rachunkowego wiąże się Pani/Pana zdaniem z ryzykiem (w skali 1-5; gdzie 1 – małe ryzyko; 5 – wysokie ryzyko):

■ 1 ■ 2 ■ 3 ■ 4 ■ 5

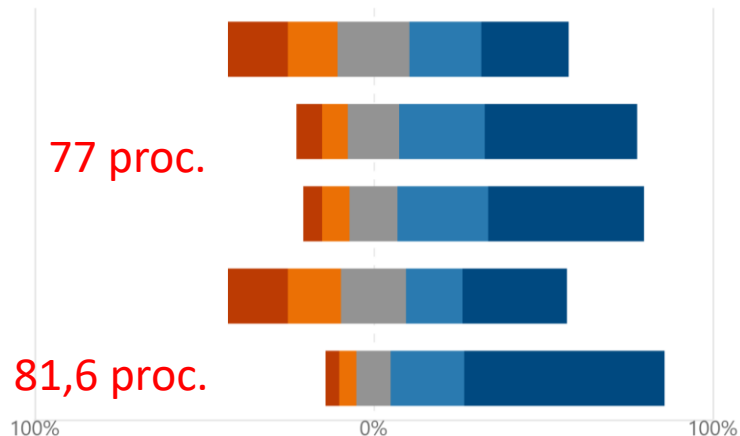
zwiększonych obciążeń publicznoprawnych (podatki, ZUS itd.)

braku informacji niezbędnych do podejmowania decyzji menedżerskich

utrata źródła informacji o aktualnych zagrożeniach związanych z prowadzoną działalnością

utrata tajemnic przedsiębiorstwa

braku wsparcia w wystąpieniach wobec organów kontrolnych

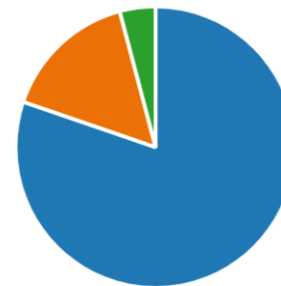

Stowarzyszenie Księgowych w Polsce przeprowadziło na przełomie 2021 i 2022 r. **badanie ankietowe kierowane do przedsiębiorców w sprawie zdefiniowania zawodu księgowego.**

Wpłynęło ponad **1100 odpowiedzi.**

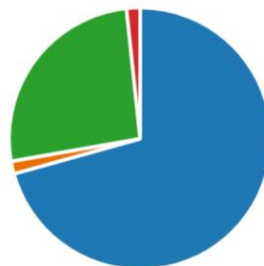
16. Czy Pani/Pana zdaniem działalność biur rachunkowych powinna być uregulowana?

 tak	621
 nie	121
 Inne	32

17. Czy Pani/Pana zdaniem księgowi w biurze rachunkowym powinni mieć obowiązek doksztalcania zawodowego?

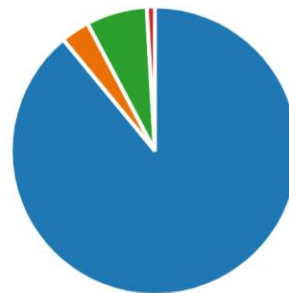
 tak	547
 nie	12
 zostawiam tę kwestię właścici...	202
 Inne	13

77 proc. respondentów jest zdania, że regulacja powinna narzucać księgowym obowiązek aktualizacji wiedzy.

19. Czy Pani/Pana zdaniem wszystkie biura rachunkowe powinny mieć obowiązek ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej na wypadek popełnionych błędów w zakresie świadczonych usług?

● tak	689
● nie	25
● nie mam zdania	53
● Inne	7

90 proc. respondentów uważa, że wszystkie biura rachunkowe powinny mieć obowiązek ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej na wypadek popełnionych błędów w zakresie świadczonych usług.

Obecnie obowiązek ubezpieczenia mają **tylko biura rachunkowe prowadzące księgi rachunkowe**. Zakres obowiązkowego OC jest bardzo wąski.

AGENDA

Obecna sytuacja – stan po deregulacji

Szanse i zagrożenia
regulacji/profesjonalizacji/zdefiniowania
zawodu

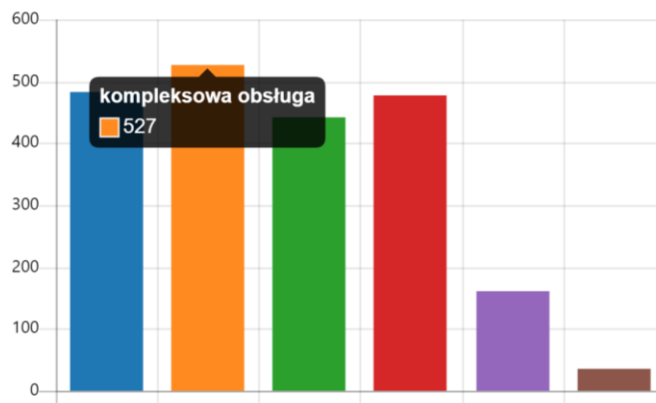
Wnioski i wstępne propozycje

Wady obecnej sytuacji zawodowej księgowych

- Brak zdefiniowania zawodu księgowego sprawia, że nie wiadomo, gdzie ten zawód się zaczyna i gdzie kończy
 - ⑩ oczekiwania przedsiębiorców odnośnie obsługi kompleksowej
 - ⑩ granice kompetencji na styku z zawodami uregulowanymi (doradcy podatkowi, prawnicy, biegli rewidenci)
 - ⑩ oczekiwania odbiorców informacji księgowej, w tym organów podatkowych
 - ⑩ brak jasno określonych obowiązków, a zwłaszcza uprawnień księgowych (brak np. pełnomocnictwa rodzajowego dla biur rachunkowych)
- ⑩
 - Brak uregulowania osoby/podmiotu, któremu powierzono prowadzenia ksiąg rachunkowych i podatkowych powoduje, że problemem bywa nie tylko jakość ksiąg ale także problem z ich przekazywaniem w przypadku zmiany księgowego/biura rachunkowego. Cyfryzacja problem ten pogłębia bo nie ma jasnych zasad przekazywania ksiąg prowadzonych elektronicznie.
- Brak zewnętrznych kryteriów oceny kwalifikacji (jakości usług) księgowych
 - ⑩ wiedza specjalistyczna, którą powinien posiadać księgowy nie jest łatwa do zweryfikowania przez przedsiębiorców
 - ⑩ często jedynym mierzalnym kryterium bywa cena, co prowadzi do nieuczciwej i szkodliwej konkurencji cenowej
- Zawód, który nie ma żadnych warunków progowych na wejściu traci swój prestiż i atrakcyjność.

11. Jakie Pani/Pan widzi korzyści ze współpracy z biurem rachunkowym?

nie znam się na księgowości, ...	482
kompleksowa obsługa	527
nie muszę się martwić o doku...	441
wsparcie w kontaktach z urzę...	478
nie stać mnie na zatrudnienie ...	162
Inne	35

Badanie
ankietowe
SKwP
przedsiębior
ców

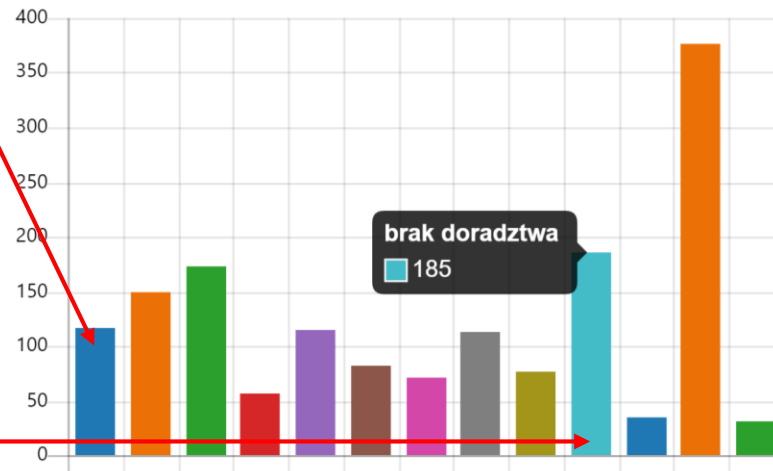
10. Które z poniższych odpowiedzi są zgodne z Pani/Pana oczekiwaniami w zakresie współpracy z biurem rachunkowym?

biuro powinno zajmować się ...	66
biuro powinno zajmować się r...	324
biuro powinno zajmować się ...	381
Inne	3

15. Czy Pani/Pan doświadczył istotnych problemów we współpracy z biurem rachunkowym?

● brak kompleksowej obsługi	116
● błędne obliczenia i księgowania	150
● słaba komunikacja	173
● brak reprezentacji przed urzęd...	56
● ogólna niska jakość obsługi	115
● zbyt wysoka cena	82
● niska informatyzacja biura	71
● konieczność osobistego dosta...	113
● brak bieżącego wglądu w dok...	77
● brak doradztwa	185
● zachowania nieetyczne	34
● nie dostrzegam problemów, je...	376
● Inne	31

Księgowy pomiędzy
oczekiwania przedsiębiorców
a uregulowaniami zastrzeżonymi
dla zawodów uregulowanych

1. Zalety i korzyści zdefiniowania zawodu księgowego

- Określenie przedmiotowe pozwoli na jasne określenie uprawnień i obowiązków. Pozwoli na określenie granic odpowiedzialności księgowych (wytyczne dla polis OC)
- Jasny zakres praw i obowiązków – mocny argument w dyskusji z przedsiębiorcą, który uważa, że pisanie uchwał to rola księgowego
- Wprowadzenie obowiązku i jednoznacznych zasad przekazywania ksiąg rachunkowych i podatkowych zwiększy bezpieczeństwo i jakość informacji zawartych w księgach
- Wyższa ranga zawodu, pociągająca za sobą adekwatne wynagrodzenie, umożliwiające zapewnienie jakości usług księgowych
- Jasne kryteria walidacyjne księgowych – zwiększą atrakcyjność zawodu
- Zinstytucjonalizowany system aktualizowania wiedzy (newslettery, szkolenia dostosowane do potrzeb)
- Zdefiniowana i określona grupa do konsultacji i lobbingu przy tworzeniu i zmianach prawa w zakresie księgowości – bardziej realny wpływ na te zmiany prawa

AGENDA

Obecna sytuacja – stan po deregulacji

Szanse i zagrożenia
regulacji/profesjonalizacji/zdefiniowania
zawodu

Wnioski i wstępne propozycje

Określając zakres podmiotowy należy uwzględnić polskie realia

- ✓ Osoby sporządzające SF czy osoby sporządzające wszystkie deklaracje/JPK ?

a może

- ✓ Osoby, którym powierzono prowadzenie ksiąg rachunkowych i podatkowych ?

Liczba przedsiębiorstw, w tym prowadzących:

księgi rachunkowe (**295 761** firm),

podatkową księgę przychodów i rozchodów (**1 446 817** firm),

ewidencję przychodów (**393 718** firm),

kartę podatkową (**75 308** firm)

Dane GUS za 2019 r.

Zmiany przez ewolucję

W przyszłości
ewentualna regulacja
dająca status **zawodu**
zaufania publicznego

Profesjonalizacja oparta
na **obowiązkowej**
przynależności do
organizacji zawodowych

Zdefiniowanie
podmiotowe i
przedmiotowe

Co możemy zyskać na zmianach?

Korzyści dla księgowych...

- ✓ dookreślenie zakresu pracy księgowego (czynności, odpowiedzialności)
- ✓ dookreślenie dobrych praktyk współpracy między księgowymi
- ✓ zwiększenie zaufania ze strony zleceniodawców
- ✓ podniesienie rangi zawodu
- ✓ przynależność do grupy zawodowej - wsparcie, pomoc, wymagania doświadczeń
- ✓ wynagradzanie za pracę adekwatne do nakładów i odpowiedzialności

Korzyści dla przedsiębiorców...

- ✓ podniesienie jakości usług księgowych
- ✓ wzrost poczucia bezpieczeństwa, że księgowość jest prowadzona zgodnie z przepisami
- ✓ dookreślenie zakresu czynności wykonywanych przez księgowych

Możliwość wprowadzenia pełnomocnika instytucjonalnego dla biura rachunkowego

Kodeks dobrych praktyk dla biur rachunkowych

Księgowy na tle luki prawnej

Kto jest księgowym? Kto może być księgowym w przyszłości?

Na powyższe pytania odpowiedzieć można tylko z pewnym zakłopotaniem, gdyż mimowoli wyłania się dalsze pytanie, kto jest uprawnionym do nadawania tytułu księgowego i jakie są warunki uzyskania tegoż tytułu.

Gdyby udało się zarejestrować wszystkich księgowych, wówczas musiałoby się stwierdzić, że droga do tytułu księgowego prowadziła jednych przez długie lata ciężkiej, męczącej i wyczerpującej pracy zawodowej, której się poświęcili świadomie z zamiarem wyrobienia się na fachowców, inni zaś znaleźli się przypadkiem w tym zawodzie wśród różnych okoliczności.

W tych warunkach księgowym jest formalnie ten, kto siebie uważa lub tytułuje księgowym – nie ma bowiem ustawy, która by wprowadzała ład w stosunkach tej części społeczności, która niewątpliwie odgrywa pierwszorzędą rolę w przemyśle, handlu lub finansach.

Izby Rzemieślnicze stoją na straży zrępowanych w niej zawodów – przestrzegają aby samodzielnie wykonywał zawód tylko ten osobnik, który odbył przepisaną praktykę, poddał się odpo-

wiedniemu egzaminowi i wykazał należyte opanowanie teoretyczne i praktyczne zawodu.

Izby adwokatów, notariuszów i lekarzy poddają dokładnemu badaniu dokumenty stwierdzające uprawnienie do wykonywania zawodu na terenie działalności danej izby.

Ustawodawca wniknął i wciąż dalej wnika w społeczeństwo, normując byt i istnienie poszczególnych organizacji – jedynie księgowy znajduje się na poziomie robotnika fizycznego – sam decyduje o sobie i swoich kwalifikacjach i od dobrej woli pracodawcy zależy uznanie lub nieuznanie walorów fachowych księgowego.

Luka w stanie prawnym jest oczywistą i krzywdzącą ogół księgowych, dla których ten zawód jest celem i programem życia.

Ta luka powoduje dalszą anormalność w stanie prawnym, mianowicie – na terenie sądowym.

Sądy orzekające muszą posługiwać się bieglymi, których mianuje Prezes sądu apelacyjnego. Brak norm ustawowych, które by regulowały powoływanie lub mianowanie biegłych sprawia, że na listach biegłych księgowych znaj-

dują się częstokroć osoby, które albo księgowym nigdy nie były, albo w ogóle na księgowości się nie rozumieją i ci partacze powodują obniżenie autorytetu księgowego na sali rozpraw i następuje wśród społeczeństwa.

Wysiłki zawodowej organizacji tak długo będą pracą szczyfową, dopóki nie zdoła się przekonać czynników decydujących o konieczności wydania odpowiedniej ustawy. Wydanie ustawy warunkujące uzyskanie prawa do tytułu księgowego i do wykonywania zawodu jest potrzebą życia gospodarczego Polski i falangi pracowników. Równocześnie stworzenie kopuły dla budowli księgowości, pod którą znalazłoby się wszyscy księgowi w Polsce i pod którą interesy zawodu mogłyby być pielęgnowane i rozwijane w kierunku intelektualnym, fachowym, naukowym, społecznym i państwowym – jest niemniej koniecznością chwili.

Obecny stan prawny, na tle którego księgowy pracuje zawodowo, jest kartą niezapisaną.

Udział księgowego w życiu gospodarczym znajduje się pod ochroną prawa cywilnego i karnego w tych samych granicach, w jakich każdy inny obywatel korzysta – jednak niebezpieczeństwo rozi się około osoby księgowego o wiele więcej aniżeli około osób przeciętnych albowiem w pewnych momentach wy-rasta nagle przed oczyma księgowego niebezpieczeństwo odpowiedzialności, gdyż z tytułu jego użolnienia fachowego wysuwa się niejednokrotnie wnioski godzące bezwzględnie w jego osobę, zwłaszcza wówczas gdy niesumienny pracodawca zrzuca odpowiedzialność ze swoich bark.

Beznadziejności kres położyć, oto cel, w którego kierunku wysilić się wszystkim należy.

Nam potrzeba pośpiesznie ustawy o księgowych.

Dr Franciszek Konieczny
Przedruk:

„Dzień Księgowego” 1935, nr 2.

dr Franciszek
Konieczny
Przedruk:
„Dzień Księgowego
1935, nr 2

Kto jest księgowym? Kto może być księgowym w przyszłości?

(...) księgowym jest formalnie ten, kto siebie uważa lub tytułuje księgowym – nie ma bowiem ustawy, która wprowadziła by ład w stosunkach tej części społeczności, która niewątpliwie odgrywa pierwszorzędą rolę w przemyśle, handlu i finansach. (...)

Prosimy o zgłaszanie uwag na adres:
zawodksiegowego@skwp.pl

#SłuchamyKsięgowych

udostępnij

Stowarzyszenie
Księgowych
w Polsce

